

PARDUBICKÝ KRAJ

Koncepce prevence kriminality Pardubického kraje 2023 až 2028

doplňující část zaměřená na řešení bezpečnosti v souvislosti se zvládáním uprchlické krize
v důsledku invaze ruských vojsk na Ukrajinu

Obsah:

1. Priority a opatření	str. 2
2. Sociodemografická analýza – Pardubický kraj	str. 3
3. Aktuální popis bezpečnostní situace – Pardubický kraj	str. 8
4. Institucionální analýza	str. 9
5. Závěr	str. 13

Administrativní členění kraje
Administrative breakdown of the region

1. Priority a opatření pro zvládání dopadů uprchlické vlny na úrovni kraje:

Zvládání dopadů uprchlické vlny je komplexní proces, který vyžaduje dlouhodobou a systematickou práci. Úspěch závisí na spolupráci všech stran, včetně státu, krajů, obcí, neziskových organizací a samotných uprchlíků.

Pardubický kraj (dále také Pk), stejně jako ostatní regiony ČR, čelil v posledních letech přílivu uprchlíků. I když se konkrétní čísla a situace mohou měnit, obecně lze říci, že Pk se snaží aktivně řešit tuto problematiku a poskytovat uprchlíkům potřebnou pomoc.

Klíčové oblasti zájmu a opatření v Pardubickém kraji:

Ubytování: Pk ve spolupráci s obcemi zajišťoval ubytování v různých typech zařízení. Důraz je kladen na to, aby ubytování splňovalo základní hygienické a bezpečnostní standardy. Od 1. 9. 2024 bylo humanitární ubytování zrušeno.

Registrace a evidence: všechny osoby žádající o azyl jsou registrovány a evidovány. To umožňuje efektivnější koordinaci pomoci a správu případů.

Zdravotní péče: uprchlíci mají přístup ke zdravotní péči za stejných podmínek jako občané ČR. Krajská zdravotnická zařízení spolupracují s neziskovými organizacemi, aby zajistily komplexní péči.

Vzdělávání: děti uprchlického původu jsou zařazovány do škol a školských zařízení. Pro dospělé jsou organizovány jazykové kurzy a další vzdělávací programy, které usnadňují jejich integraci do společnosti.

Zaměstnanost: úřady práce v Pardubickém kraji aktivně podporují zaměstnávání uprchlíků. Organizují kurzy pro získání českých profesních kvalifikací a pomáhají při hledání zaměstnání.

Sociální služby: neziskové organizace poskytují uprchlíkům širokou škálu sociálních služeb, včetně psychologické pomoci, právního poradenství aj.

Integrační programy: Pk podporuje integrační programy, které mají za cíl pomoci uprchlíkům rychleji se zorientovat v nové společnosti a získat potřebné dovednosti pro samostatný život.

Konkrétní příklady iniciativ v Pardubickém kraji:

Spolupráce s neziskovými organizacemi: Pk dlouhodobě spolupracuje s řadou neziskových organizací, které se specializují na pomoc uprchlíkům. Tyto organizace poskytují širokou škálu služeb, od ubytování a stravy až po jazykové kurzy a sociální poradenství, viz „Institucionální analýza“.

Komunitní centra: v některých městech Pardubického kraje vznikla komunitní centra, kde se mohou uprchlíci setkávat, trávit volný čas a získávat informace.

Spolupráce s obcemi: Pk úzce spolupracuje s obcemi, které uprchlíky přijímají. Na začleňování uprchlíků se na obcích Pk podílejí sociální pracovníci.

2. Sociodemografická analýza – Pardubický kraj

(Zdroj: Situace osob s dočasnou ochranou v ČR a v Pardubickém kraji, MPSV)

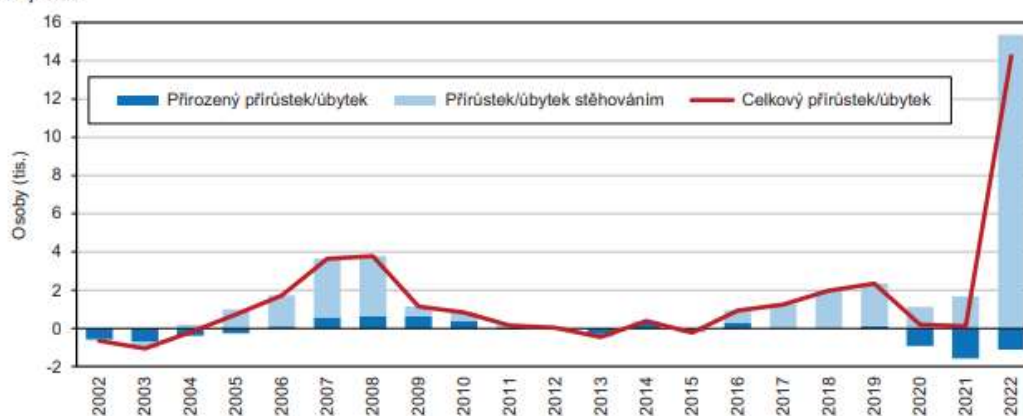
Z červnových dat roku 2024 vyplývá, že v Pk žije 16 tisíc uprchlíků z Ukrajiny se statutem osob s dočasnou ochranou, největší část uprchlíků žije v ORP Pardubice (6420).

Humanitární dávku čerpá přibližně čtvrtina uprchlíků z Ukrajiny (23%, celkem 3 614 osob). Z toho 2 643 osob spadá mezi zranitelné osoby. Ze zranitelných osob jsou největší skupinou (57%) děti do 18 let, 19% pečující o děti do 6 let, 11% osoby starší 65 let a 10% OZP.

V Pardubickém kraji bylo v období od prosince 2023 až do května 2024 podáno uprchlíky 15 žádostí o dávku Mimořádné okamžité pomoci (MOP), což je 2x méně než celorepublikový průměr, který je 30 žádostí.

Pohyb obyvatel v Pardubickém kraji

Zdroj: ČSÚ

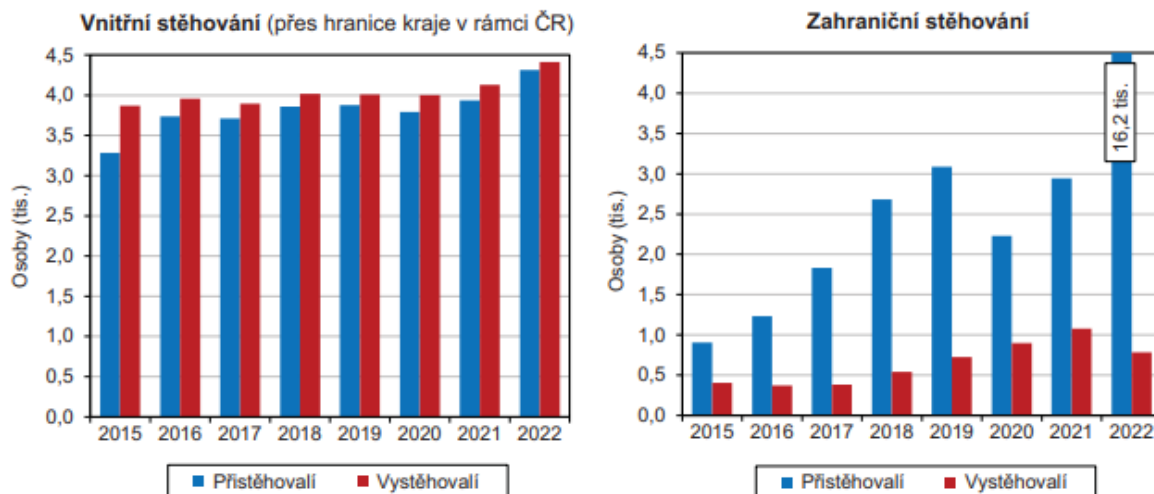

Na růstu počtu obyvatel v Pardubickém kraji se podílelo stěhování ze zahraničí do Pardubického kraje a pohyb obyvatel v rámci krajů ČR. Migrační přírůstek v roce 2022 v kraji dosáhl 15,4 tis. obyvatel, což bylo silně ovlivněno příchodem uprchlíků z Ukrajiny (14,6 tis. osob). Meziročně zemřelo téměř o tisíc osob méně (-942), zároveň však klesl také počet živě narozených dětí (-492).

Pohybem obyvatel v rámci krajů ČR Pardubický kraj od roku 2011 obyvatele ztrácí. Stěhováním mezi kraji České republiky přišel kraj v roce 2022 o 101 obyvatel (4 312 přistěhovalých a 4 413 vystěhovalých).

Migrace v Pardubickém kraji

Zdroj: ČSÚ

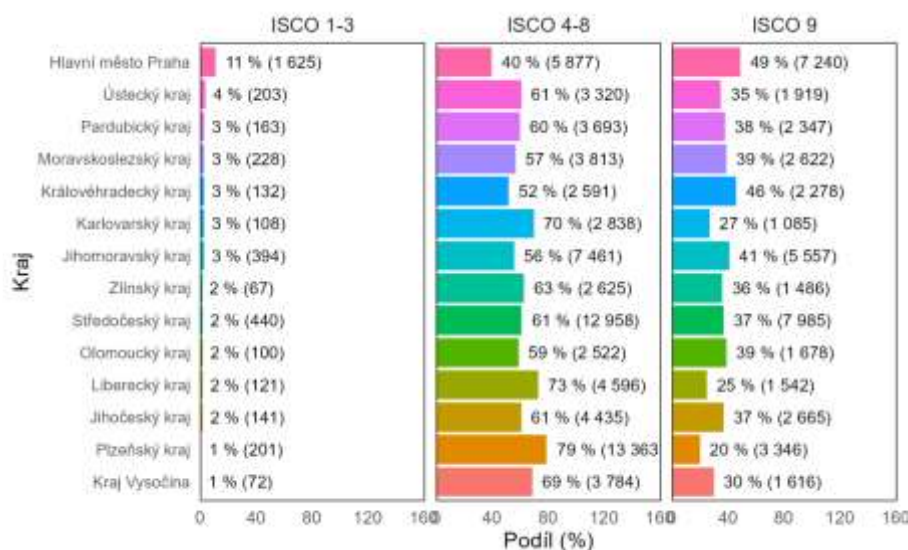
Cizinci v Pardubickém kraji v souvislosti s krizí na Ukrajině

V Pardubickém kraji s cizinci spolupracuje CPIC (Centrum na podporu integrace cizinců) a organizace MOST PRO, o.p.s. Tyto organizace nabízejí poradenské služby, kurzy českého jazyka, právní podporu a další. Působí na celokrajské úrovni. V Pardubicích také vznikla organizace Kalyna – komunitní uprchlické centrum, které se specializuje na pomoc ukrajinským uprchlíkům a jejich úspěšné adaptaci do českého prostředí. Pomoc spočívá především ve výuce českého jazyka, zvyšování kompetencí pro pracovní trh, individuálních i skupinových setkání s psychology a další individuální podpoře. Centrum také pořádá komunitní akce, kde se ukrajinští uprchlíci mohou setkávat.

Bezpečnostní situace je monitorována styčným důstojníkem pro menšiny z krajského ředitelství PČR a jeho pracovní skupinou. Aktuální informace jsou sdíleny na několika platformách, kde se setkávají zástupci CPIC a neziskových organizací, zástupci samosprávy, zástupci Krajského úřadu Pardubice, zástupci Úřadu práce, Městská policie a další. Na setkání jsou vyhodnocována potencionální bezpečnostní rizika a ohniska napětí. S příchodem velkého množství ukrajinských uprchlíků se také zvýšil počet trestných činů, často ale vznikají z neznalosti jazyka a místních zákonů.

Zaměstnanost

Graf – Zaměstnaní uprchlíci v krajích dle klasifikace CZ-ISCO:

Klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO) je národní statistická klasifikace vypracovaná v souladu s mezinárodním standardem ISCO-08, klasifikující a třídící zaměstnání dle úrovně dovedností.

Třída 1 zahrnuje zaměstnání zpravidla vyžadující znalosti a dovednosti odpovídající bakalářskému, vysokoškolskému vzdělání nebo vědecké kvalifikaci.

Třída 2 zahrnuje zaměstnání zpravidla vyžadující znalosti a dovednosti odpovídající vysokoškolskému vzdělání nebo vědecké kvalifikaci.

Třída 3 zahrnuje zaměstnání zpravidla vyžadující znalosti a dovednosti odpovídající úplnému střednímu vzdělání, vyššímu odbornému nebo bakalářskému vzdělání.

Třídy 4, 5, 6, 7 a 8 zahrnují zaměstnání zpravidla vyžadující znalosti a dovednosti odpovídající základnímu až úplnému střednímu vzdělání a rozlišují se vztahem k širokým skupinám specializace dovedností.

Třída 9 zahrnuje zaměstnání pomocného charakteru, na která nejsou kladeny požadavky na znalosti a dovednosti.

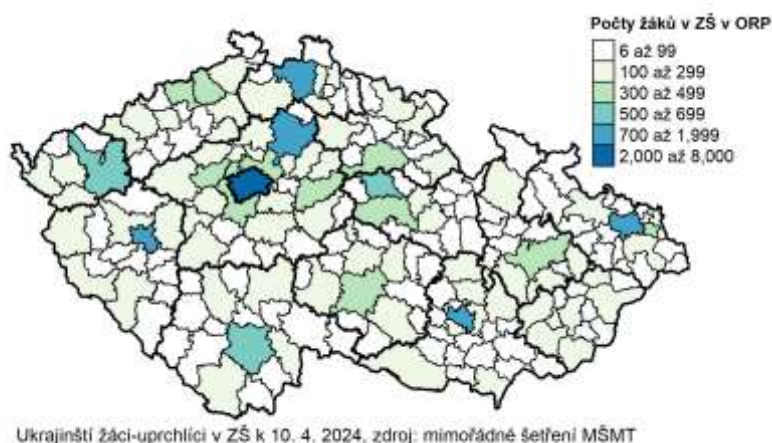
Počty žáků v jednotlivých typech škol k 10. 4. 2024 dle šetření MŠMT:

Pardubický kraj:

MŠ: 307, ZŠ: 1811, SŠ: 292, konzervatoř: 5.

Počty žáků uprchlíků zapsaných v českých základních školách, které zde z důvodu nutnosti plnění povinné školní docházky sledujeme, odpovídají rámcově celkovému rozmístění ukrajinských uprchlíků. Větší počty žáků jsou typicky v rámci krajů v ORP s krajským městem (Plzeň, Liberec, Brno, Ostrava, Karlovy Vary, Pardubice, České Budějovice). Dále v ORP Mladá Boleslav – viz mapa:

Mapa – Počty žáků v ZŠ z uprchlíků s dočasnou ochranou

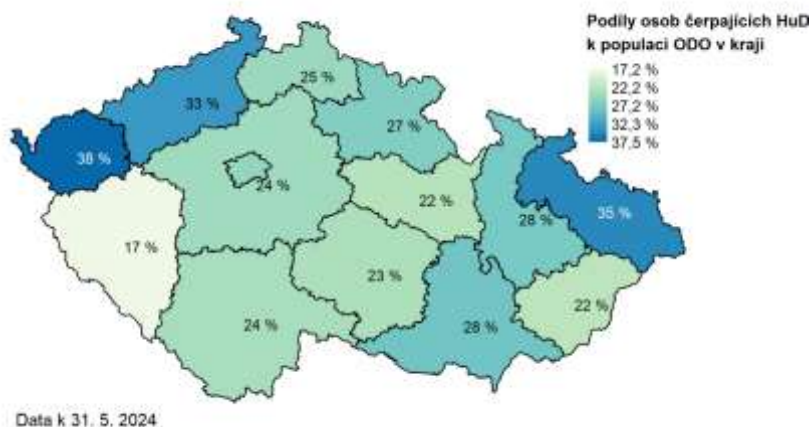

Dávky

Humanitární dávka – všichni příjemci

V květnu 2024 čerpalo humanitární dávku (dále též HUD) celkem 92,2 tis. osob. V absolutním počtu je nejvíce osob čerpajících HUD v Praze (23 172, následuje Středočeský kraj s 12 005).

Mapa – Podíl uprchlíků čerpajících humanitární dávku z počtu uprchlíků v krajích:

Změny v dávkách, HUD a MOP

Od 1. 8. 2024 jsou součástí HUD nově stanovené započitatelné náklady na bydlení, dle Nařízení vlády č. 228/2024 Sb.:

- **Zranitelné osoby: 6.000 Kč měsíčně, ostatní cizinci s dočasnou ochranou (dále též DO): 4.000 Kč měsíčně.**
- Výše započitatelných nákladů v bytech v evidenci a ostatním bydlení je stejná.
- Cizinci s DO v nezaevidovaném bytě či ostatním ubytování musí být pracovně aktivní, nebo vedeni v evidenci uchazečů o zaměstnání ÚP ČR, či patřit mezi zranitelné osoby, aby jim byly v rámci humanitární dávky stanoveny započitatelné náklady na bydlení.

Využití HUD a MOP po 1. 9. 2024:

Důležité k MOP: Zatímco při rozhodování o HUD jsou společně posuzovány pouze osoby s dočasnou ochranou, **při rozhodování o MOP jsou do okruhu společně posuzovaných osob zahrnuty všechny osoby, které společně hospodaří - tedy nejen osoby s dočasnou ochranou, ale i s jiným typem pobytu.**

Věk a pohlaví ukrajinských uprchlíků

Následující přehled přibližuje počty uprchlíků v jednotlivých ORP v Pardubickém kraji dle věkových kategorií.

Počty osob s dočasnou ochranou a jejich věková struktura po ORP

(data k červnu 2024)

ORP	Celkem	0 až 2	3 až 5	6 až 14	15 až 17	18 až 64	Senioři
Česká Třebová	264	11	9	44	15	170	15
Hlinsko	337	9	16	41	14	246	11
Holice	525	13	18	63	25	385	21
Chrudim	2319	77	108	371	146	1545	72
Králíky	236	6	12	35	14	155	14
Lanškroun	523	11	8	88	32	363	21
Litomyšl	918	21	25	126	54	675	17
Moravská Třebová	369	5	8	42	17	290	7
Pardubice	6420	159	219	968	401	4469	204
Polička	683	16	22	96	21	509	19
Přelouč	1045	20	33	122	55	777	38
Svitavy	327	8	17	61	24	203	14
Ústí nad Orlicí	415	10	17	50	21	300	17
Vysoké Mýto	1068	26	30	148	56	785	23
Žamberk	581	9	14	76	40	419	23
celkem	16030	401	556	2331	935	11291	516

3. Aktuální popis bezpečnostní situace

V Pardubickém kraji se bezpečnostní situace vyvíjí stabilně. Nejsou zaznamenány žádné výraznější incidenty spojené s přítomností ukrajinských uprchlíků, které by ohrožovaly veřejný pořádek nebo bezpečnost občanů.

Místní obyvatelé, úřady a neziskové organizace obecně spolupracují při integraci uprchlíků. Tato spolupráce přispívá k vytváření bezpečného a inkluzivního prostředí.

Policie ČR i další složky integrovaného záchranného systému provádějí pravidelné kontroly a preventivní opatření s cílem zajistit bezpečnost všech obyvatel.

Počty osob stíhaných cizinců:

Rok	Počet
2019	257
2020	230
2021	223
2022	297
2023	356

Zdroj: PČR Krajské ředitelství Pardubického kraje (statistické údaje Bezpečnostní analýza Pk 2023)

Trestná a přestupková činnost občanů Ukrajiny – zdroj PČR Krajské ředitelství Pk

Období 23. 8. 2023 – 23. 8. 2024

- **počet přestupků: 3 907** (přestupky na úseku dopravy, majetková trestná činnost, veřejný pořádek, občanské soužití)
- **počet trestných činů: 789**
 - o § 209 – podvod: 425 TČ
 - o § 205 – krádež: 84 TČ
 - o § 337: maření výkonu úředního rozhodnutí: 24 TČ
 - o § 274 ohrožení pod vlivem návykové látky (jízda pod vlivem): 74 TČ
 - o § 348 – padělání veřejné listiny: 15 TČ
 - o § 146 – ublížení na zdraví: 11 TČ
 - o ostatní: 156 TČ

4. Institucionální analýza v Pardubickém kraji:

Do řešení situace v Pardubickém kraji v souvislosti se zvládání uprchlické krize jsou zapojeny tyto instituce a organizace:

CPIC – Centrum na podporu integrace cizinců pro Pardubický kraj

Základní informace:

Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra otevřela od roku 2009 v návaznosti na vládní materiál „Koncepte integrace cizinců“ postupně čtrnáct Center na podporu integrace cizinců (dále také CPIC nebo Centra) v deseti krajích – Středočeském, Jihočeském, Karlovarském, Libereckém, Moravskoslezském, Olomouckém, Pardubickém, Plzeňském, Zlínském a v kraji Vysočina. Jinými organizacemi jsou ve čtyřech zbývajících krajích provozována obdobná Centra – v Praze je to Magistrát hlavního města Prahy, v Jihomoravském kraji Krajský úřad Jihomoravského kraje, v Ústeckém kraji nezisková organizace Poradna pro integraci o.s., v Královéhradeckém kraji Diecézní katolická charita Hradec Králové.

Cílem Center je vytvořit prostor pro dlouhodobou a koncepční podporu integrace cizinců do majoritní společnosti. Centra na podporu integrace cizinců tvoří komplexní síť v rámci celé republiky, která zajišťuje realizaci integrační politiky ČR ve vztahu k cílové skupině cizinců.

Cílová skupina:

Dlouhodobě legálně pobývajících cizinců a dále osoby, kterým byla udělena mezinárodní ochrana (azylanti a osoby požívající doplňkové ochrany).

Služby:

Veškeré níže uvedené služby jsou zdarma nabízeny ve všech Centrech na podporu integrace cizinců; aktuální nabídka včetně časového rozvrhu je k dispozici v záložkách jednotlivých pracovišť na jejich internetových stránkách.

Působnost CPIC se neomezuje jen na krajské město, svými aktivitami pokrývá území celého kraje, v případě pracovišť Centra ve Středočeském kraji přidělený region.

Aktivity pro klienty:

- Sociální poradenství
- Právní poradenství
- Psychosociální poradenství
- Kurzy českého jazyka
- Tlumočnické služby
- Sociokulturní kurzy
- Provoz internetového pracoviště a knihovny
- Komunitní pracovníci
- Vzdělávací, kulturní a společenské akce

Koordinační aktivity:

- Spolupráce se všemi relevantními partnery v oblasti integrace, zejména krajů, místních samospráv a zaměstnavatelů, při řešení dopadů pracovní migrace v jednotlivých regionech
- Realizace pravidelných setkání platformy
- Monitoring cílové skupiny v regionu

Podíl CPIC na chodu Krajských asistenčních center pomoci Ukrajině (dále též KACPU):

Od samého začátku invaze ruských vojsk na Ukrajinu se Centra na podporu integrace cizinců provozovaná Správou uprchlických zařízení Ministerstva vnitra (dále též SUZ MV) nad rámec své běžné činnosti aktivně zapojila do vzniku a činnosti Krajských asistenčních center pomoci Ukrajině. Primárním úkolem zde bylo zprostředkovávání ubytování pro ty příchozí Ukrajince, kteří zde neměli zázemí (tedy zajištění ubytování, rodinu, přátele nebo zaměstnavatele, u kterých by mohli pobývat).

Mimo to se zaměstnanci CPIC v rámci působení na KACPU věnovali zejména poskytování základního poradenství nově příchozím klientům, vyhledávání a zajištění následné pomoci obzvláště zranitelným skupinám nebo koordinaci tlumočnických služeb. V roce 2022 bylo poskytnuto nějakou formou asistence více než 133 tisícům nově příchozím klientům z Ukrajiny. V roce 2023 více než 152 tisícům.

Adaptačně-integrační kurzy:

Jedná se o novou povinnost pro cizince ze třetích zemí od 1. 1. 2021. Každý cizinec ze třetí země, kterému bylo od 1. 1. 2021 vydáno povolení k dlouhodobému pobytu či trvalému pobytu na území České republiky, je povinen absolvovat adaptačně integrační kurz, a to do jednoho roku ode dne převzetí průkazu o povolení k pobytu. Na stránkách Ministerstva vnitra je přesný seznam skupin cizinců, kterých se tato povinnost týká včetně zákonem daných výjimek.

KALYNA – komunitní uprchlické centrum

Kalyna vznikla v Pardubicích v červnu 2022 v reakci na válku na Ukrajině s cílem přispět k tomu, aby se lidé, prchající před válkou, mohli úspěšně adaptovat na život v ČR a sociálně se začlenit. Komunitní centrum Kalyna jim může nabídnout:

- základní orientaci v našem prostředí (komunikace s úřady, hledání bydlení, lékařské pomoci...)
- zodpovídání dotazů a pomoc v rámci individuálních schůzek s interkulturním pracovníkem, online komunikace
- účast v kurzech českého jazyka pro dospělé i děti
- pomoc v oblasti pracovních příležitostí, zvyšování kompetencí pro trh práce (IT, orientace v pracovním právu a další)
- psychologická pomoc (individuální a skupinová setkání)
- v nabídce je také smysluplné trávení volného času (kroužky, workshopy a kluby)

Komunitní centrum pracuje se všemi věkovými skupinami a flexibilně reaguje na aktuální potřeby klientů.

Součástí práce jsou i integrační aktivity i práce s českou veřejností a veřejným míněním. Dává se tak příležitost oběma skupinám se navzájem poznat. V centru pracují čeští i ukrajinští dobrovolníci. Vybrané aktivity, např. jednorázové akce pro rodiny nebo výtvarné kroužky, jsou určeny pro ukrajinské i české zájemce.

V centru je provozována komunitní kavárna, která je dalším integračním prvkem – myšlenkou je podpora setkávání české a ukrajinské veřejnosti na jednom místě.

Krajské asistenční centrum pomoci Ukrajině KACPU

Centrum pomoci poskytuje tyto služby:

- registrace občanů Ukrajiny u cizinecké policie
- vyřízení dočasné ochrany
- asistenci při řešení dalšího pobytu v České republice

Komunitní centrum AMALTHEA CHRUDIM:

V březnu 2022 vzniklo Komunitní centrum Amalthea v reakci na narůstající potřeby uprchlíků z Ukrajiny. Uprchlíkům je zde poskytnuto bezpečné místo, kde se mohou obrátit pro pomoc, poradenství a podporu.

Celý tým Komunitního centra Amalthea se snaží navazovat kontakty mezi jednotlivými subjekty, které se podílejí na adaptaci a podpoře žen a dětí. V rámci služeb mohou využít konzultace, poradenství, informační podporu a vzdělávání subjektům, nebo organizacím, kterých se tato situace dotkla a neví si s ní rady (školy, obce, zdravotníci, pobočky úřadu práce apod.).

V Komunitním centru Amalthea je nabízena komplexní podpora ženám a dětem, které prošly traumatickými událostmi a ztratily své domovy. Je nabízena pomoc a podpora při adaptaci a znovuoobnovení kvality jejich životů v novém prostředí. Široká škála služeb zahrnuje psychologickou podporu, poradenství, vzdělávání a také sociální a komunitní aktivity.

V rámci komunitního centra je umožněno ženám a dětem setkávat se, sdílet své příběhy, najít podporu a porozumění od ostatních členů komunity. Jsou připravovány různé řízené aktivity (jógové kurzy, doučování ukrajinštiny pro děti, kurzy neurografiky, adaptační skupiny pro děti a mnoho dalšího).

Jsou poskytovány také odborné služby, které jsou nabízeny nejen návštěvníkům komunitního centra. Patří sem sociální poradenství, doprovody, psychologické poradenství, terapie a mnoho dalšího.

Oblastní CHARITA Ústí nad Orlicí:

Centrum pomoci cizincům:

Posláním tohoto centra je pomoci cizincům, zejména ukrajinským uprchlíkům, orientovat se v systému fungování české společnosti.

Poskytované služby:

- poradenství v oblastech - zaměstnání, statusu pobytu, pojištění, školství apod.
- doprovody - k lékaři, na úřady apod.
- poskytování informací
- psychická podpora
- tlumočení
- pomoc s adaptací na nové prostředí

Po příchodu do ČR organizace nabízí pomoc v těchto oblastech:

Hledání ubytování, hlášení změn, vyučování českého jazyka, žádost o dlouhodobý pobyt, zdravotní pojištění, jednání na úřadech, informace k zaměstnání, humanitární dávce, aj.

MOST PRO - Poradna pro cizince

V rámci Pardubického kraje je MOST PRO poskytovatelem odborného sociálního poradenství pro cizince. Služba je poskytována ambulantní a terénní formou. Služby jsou poskytovány bezplatně a v případě potřeby i anonymně všem cizincům s jakýmkoli statutem pobytu, a to jak cizincům ze třetích zemí, tak cizincům z EU.

Tlumočení a doprovody:

V rámci poradny pro cizince je poskytována pomoc při kontaktu s úřady, lékaři, školami, zaměstnavateli, pronajímateli bytů apod. Je možné zde zprostředkovat tlumočení z češtiny do mongolštiny, vietnamštiny, ruštiny, bulharštiny, ukrajinštiny, rumunštiny, angličtiny a zpět. Služba je poskytována osobně, telefonicky a e-mailem.

Terénní práce:

Terénní práce se soustředí především na rozšíření informací o poskytovaných službách mezi cílovou skupinu, například distribuce letáků informujících o kurzech českého jazyka nebo poskytovaných službách včetně kontaktů na tlumočníky.

Sociální pracovníci jsou schopni s drobnými záležitostmi pomoci přímo na místě a v případě složitějších záležitostí si domlouvají schůzku v poradenské místnosti v sídle organizace.

SKP centrum Pardubice – terénní program:

Terénní program při nízkoprahovém zařízení pro děti a mládež „NZDM Free klub“ pracuje v přirozeném prostředí dětí a mladých dospělých (sídliště, parky, hřiště). V rámci služby jsou vyhledávány a oslovovány děti a mladí dospělí, kteří zažívají obtížnou životní situaci nebo jsou jí ohroženi. Následně je jim nabízena pomoc a podpora. Základem pro práci směřující ke zlepšení situace je budování důvěrného vztahu a poskytnutí bezpečného prostředí. Terénní služba se mimo jiné zaměřuje také na ukrajinskou mládež.

Spolek Šance pro Tebe, z.s., Chrudim:

Spolek nabízí pomoc uprchlíkům z Ukrajiny na Chrudimsku, které zasáhl válečný konflikt v jejich rodné zemi, a byli nuceni opustit svůj domov. Cílem práce je pomoci těmto lidem při začleňování do naší společnosti, dětem poskytnout příležitost adaptovat se do kolektivu českých dětí a rodičům nejen vypomoci s hledáním práce, ale i nabídnout možnosti smysluplného trávení volného času a plnohodnotné soužití těchto válkou zasažených lidí s obyvateli města Chrudim. V Šanci pro Tebe byly během prázdnin realizovány adaptační kurzy pro děti ukrajinských uprchlíků, které měly trávit prázdniny v bytě nebo na ubytovně. Tyto kurzy byly prostředkem, jak pomoci dětem s efektivnější integrací do společnosti.

Vedle výukových programů probíhaly také volnočasové aktivity, jejíž součástí bylo i několik celodenních výletů na zajímavá místa v pardubickém kraji.

Krajský úřad Pardubického kraje:

Kapacita pro nouzové ubytování ukrajinských uprchlíků se v kraji od července 2023 snížila na přibližně 1 500 lůžek (zpráva ze dne 23. 6. 2023).

Zástupci Asociace krajů České republiky jednali se zástupci Úřadu vlády a ministrem práce a sociálních věcí ohledně naplňování novely zákona Lex Ukrajina V. Zákon mění způsob ubytovávání ukrajinských uprchlíků od 1. července 2023. V Pardubickém kraji došlo vlivem novely zákona ke snížení kapacity pro nouzové ubytování na 1 500 osob. V celé republice se ukončení bezplatného nouzového ubytování zajišťované kraji a evidované v evidenci HUMPO Ministerstva vnitra přímo dotýká 54 procent ubytovaných.

S účinností od 1. 9. 2024 došlo ke změně režimu poskytování dosavadního bezplatného „státního humanitárního“ ubytování válečným uprchlíkům z Ukrajiny ze strany státu, kdy se zkrátila doba ze 150 dní na 90 dní, a to jen pro nově příchozí osoby s udělenou dočasnou ochranou.

5. Závěr:

Celkově lze konstatovat, že bezpečnostní situace v Pardubickém kraji je v souvislosti s přítomností ukrajinských uprchlíků dobrá. Přesto je důležité věnovat pozornost preventivním opatřením a řešení případných problémů, které by mohly vzniknout.

Možné výzvy a rizika:

Sociální napětí: stejně jako v jiných regionech, i v Pardubickém kraji může docházet k dílčím napětím souvisejícím s integrací uprchlíků. Je důležité tyto situace řešit včas a otevřeně, informace čerpat pouze z ověřených zdrojů a předcházet tak šíření dezinformací.

Kriminalita: i když se jedná o ojedinělé případy, nelze zcela vyloučit možnost zvýšení některých typů kriminality, například alkoholové delikty, drobné krádeže nebo domácí násilí. V případě majetkové trestné činnosti, může nastat situace, kdy zvýšená potřeba finančních prostředků může vést ke krádežím nebo jiným formám majetkových deliktů. Dále je potřeba věnovat pozornost násilí, které zahrnuje téma sociálního napětí, frustrace a kulturních rozdílů, tyto situace mohou vyústit v násilné konflikty. V oblasti kriminality se v extrémních případech mohou objevit snahy o zneužití uprchlické krize pro nelegální aktivity.

Psychosociální oblast: někteří uprchlíci mohou trpět posttraumatickou stresovou poruchou v důsledku válečných zkušeností. Tyto stavy mohou vést k impulzivnímu chování a zhoršit schopnost zvládat stresové situace, nebo krizové události. Riziko sociální izolace může vzniknout v důsledku jazykové bariery, ztížené komunikace nebo v budování sociálních vazeb, atd. Dalším rizikem je trauma u dětí i dospělých, kteří mohou trpět vážnými psychickými následky, mohou prožívat smutek, deprese, tyto pak mohou výrazně ovlivnit schopnost fungovat v běžném životě.

Radikální skupiny: vzhledem k probíhajícímu konfliktu na Ukrajině existuje teoretické riziko, že se mezi uprchlíky mohou nacházet i osoby s radikálními názory. Nicméně, české bezpečnostní složky tento aspekt pečlivě monitorují.

Zpracovala: Mgr. Jana Fornerová

Ke dni: 1. 11. 2024